

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهدائی

۳۵۲۴

۵۰۳
۸۴۱/۵۱

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

امانت رأی تصدیق شده

۷۵
۲۲
۴
۷۸۱
بررسی مشکلات مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی از دیدگاه معلمان

از

غلامرضا مالکی گندمانی

استاد راهنما

دکتر رحیم رضایی نژاد

استاد مشاور

دکتر مهر علی همتی نژاد

۸۴۱/۵۱

بهمن ماه ۸۱

صدای وزوز باد خزانی
به گوشم خواند راز زندگانی
که این آغاز هم پایان پذیرد
مکن خوش، دل به این فصل جوانی

**تقدیم به آنان که
دوستشان دارم**

تشکر و قدردانی

از دست و زبان که برآید

کز عهده شکرش به در آید

خدای بزرگ را سپاس می‌گویم که توفیق به پایان رساندن
این تحقیق را به من عنایت فرمود.

همچنین از تمامی کسانی که در گردآوری این پایان‌نامه مرا
یاری دادند، به خصوص اساتید ارجمند راهنما و مشاور
آقایان دکتر رحیم رضائی‌نژاد و دکتر مهرعلی همتی‌نژاد که
در طول این دوره با زحمات بی‌دریغ و راهنمایی‌های ارزنده
خود روشن‌گر راه من بودند، صمیمانه تشکر می‌نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
چ	فهرست جداول.....
ح	فهرست نمودارها.....
د	چکیده تحقیق به فارسی.....
ذ	چکیده تحقیق به انگلیسی.....
فصل اول: طرح تحقیق	
۲	۱-۱- مقدمه.....
۳	۲-۱- بیان مساله.....
۴	۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
۵	۴-۱- اهداف تحقیق.....
۵	۵-۱- فرضیه‌های تحقیق.....
۶	۶-۱- محدودیت‌های تحقیق.....
۷	۷-۱- تعریف واژه‌ها و اصطلاحات تحقیق.....
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه‌ی تحقیق	
۱۰	۱-۲- مقدمه.....
۱۰	۲-۲- تاریخچه مدیریت.....
۱۱	۳-۲- اهمیت شناخت و فراگیری مدیریت.....
۱۳	۴-۲- اهمیت مدیریت منابع انسانی و وظایف شغلی معلمان.....
۱۴	۵-۲- اهمیت مدیریت آموزشی.....
۱۵	۶-۲- لزوم برنامه‌ریزی درسی.....
۱۶	۷-۲- رویکرد برنامه‌ریزی درسی تربیت بدنی.....
۱۷	۸-۲- جایگاه مدیریت تربیت بدنی و ورزش.....
۱۷	۹-۲- مفهوم و اهمیت کنترل.....
۱۸	۱۰-۲- مدیریت کلاس تربیت بدنی.....
۲۰	۱۱-۲- نوجوانی و مشکلات رفتاری.....
۲۱	۱۲-۲- رفتارهای دانش‌آموزان.....
۲۳	۱۳-۲- روش‌های تدریس.....
۲۵	۱۴-۲- نظارت و سرپرستی در کلاس.....

- ۲-۱۵- تحقیقات انجام شده در داخل کشور..... ۲۶
- ۲-۱۶- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از تحقیقات داخل کشور..... ۳۶
- ۲-۱۷- تحقیقات انجام شده در خارج از کشور..... ۳۷

فصل سوم: روش تحقیق

- ۳-۱- مقدمه..... ۴۳
- ۳-۲- جامعه آماری..... ۴۳
- ۳-۳- روش تحقیق..... ۴۴
- ۳-۴- نمونه‌ی آماری و روش نمونه‌گیری..... ۴۵
- ۳-۵- ابزار گردآوری اطلاعات..... ۴۵
- ۳-۶- روش آماری و چگونگی تجزیه و تحلیل اطلاعات..... ۴۶

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل نتایج تحقیق

- ۴-۱- مقدمه..... ۴۸
- ۴-۲- توصیف یافته‌های تحقیق..... ۴۸
- ۴-۳- آزمون فرضیه‌های تحقیق..... ۶۵
- ۴-۳-۱- فرضیه اول..... ۶۵
- ۴-۳-۲- فرضیه دوم..... ۶۶
- ۴-۳-۳- فرضیه سوم..... ۶۶
- ۴-۳-۴- فرضیه چهارم..... ۶۷
- ۴-۳-۵- فرضیه پنجم..... ۶۷
- ۴-۳-۶- فرضیه ششم..... ۶۸
- ۴-۳-۷- فرضیه هفتم..... ۶۸
- ۴-۳-۷- فرضیه هشتم..... ۶۹
- ۴-۴- آزمون فرضیه‌های بیشتر تحقیق..... ۷۰

فصل پنجم: خلاصه تحقیق، بحث و بررسی و پیشنهادها

- ۵-۱- مقدمه..... ۸۶
- ۵-۲- خلاصه تحقیق..... ۸۶
- ۵-۳- یافته‌های تحقیق..... ۸۷
- ۵-۴- پیشنهادها..... ۹۲
- منابع..... ۹۴
- پیوست..... ۹۷

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۴۳.....	جدول (۱-۳). وضعیت توزیع و برگشت پرسشنامه‌های تحقیق
۴۹.....	جدول (۱-۴). وضعیت ویژگی‌های فردی معلمان
۵۳.....	جدول (۲-۴). مقایسه وضعیت مشکلات اصلی مدیریت کلاس و روش‌های کلاس‌داری از دیدگاه معلمان
۵۵.....	جدول (۳-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس دبیران مرد و زن (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۵۶.....	جدول (۴-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به تحصیلات دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۵۷.....	جدول (۵-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به سن دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۵۸.....	جدول (۶-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به سابقه‌ی شغلی دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۵۹.....	جدول (۷-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به رشته‌ی تحصیلی دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۶۰.....	جدول (۸-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به مقطع تحصیلی دانش‌آموزان (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۶۱.....	جدول (۹-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به دوره‌های ضمن خدمت دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۶۲.....	جدول (۱۰-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به کلاس‌های داوری دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۶۳.....	جدول (۱۱-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به کلاس‌های مربیگری دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۶۴.....	جدول (۱۲-۴). وضعیت شیوع مشکلات جزئی و روش‌های کلاس‌داری در مدیریت کلاس با توجه به نواحی تدریس دبیران (گزینه‌های زیاد و بسیار زیاد)
۶۵.....	جدول (۱۳-۴). مقایسه‌ی بین مشکلات مربوط به مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی
۶۶.....	جدول (۱۴-۴). مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار دانش‌آموزان در معلمان کم سابقه و با سابقه
۶۶.....	جدول (۱۵-۴). مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمان با سابقه و کم سابقه
۶۷.....	جدول (۱۶-۴). مقایسه‌ی مشکلات مدیریتی معلمان با سابقه و کم سابقه
۶۸.....	جدول (۱۷-۴). مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار شاگردان در کلاس‌های معلمان زن و مرد
۶۸.....	جدول (۱۸-۴). مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به سایر عوامل آموزشی معلمان زن و مرد
۶۹.....	جدول (۱۹-۴). مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمان زن و مرد
۶۹.....	جدول (۲۰-۴). مقایسه‌ی مشکلات مربوط به مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی معلمان دوره‌ی راهنمایی با دبیرستان
۷۰.....	جدول (۲۱-۴). مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار دانش‌آموزان با توجه به تحصیلات دبیران

- جدول (۴-۲۲)، مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمین با توجه به میزان تحصیلات دبیران..... ۷۱
- جدول (۴-۲۳)، مقایسه‌ی مشکلات مدیریتی معلمین با توجه به تحصیلات..... ۷۱
- جدول (۴-۲۴)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار شاگردان در کلاس‌های معلمین در دو گروه سنی..... ۷۲
- جدول (۴-۲۵)، مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمین با توجه به سن آنها..... ۷۲
- جدول (۴-۲۶)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به سایر عوامل آموزشی معلمین در دو گروه سنی..... ۷۳
- جدول (۴-۲۷)، مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمین با توجه به رشته‌ی تحصیلی آنها..... ۷۳
- جدول (۴-۲۸)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار دانش‌آموزان با توجه به رشته‌ی تحصیلی دبیران..... ۷۴
- جدول (۴-۲۹)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی معلمین با توجه به رشته‌ی تحصیلی..... ۷۵
- جدول (۴-۳۰)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار شاگردان با توجه به مقطع تحصیلی دانش‌آموزان..... ۷۵
- جدول (۴-۳۱)، مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمین، با توجه به مقطع تحصیلی دانش‌آموزان..... ۷۶
- جدول (۴-۳۲)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به سایر عوامل آموزشی معلمین، با توجه به مقطع تحصیلی دانش‌آموزان..... ۷۷
- جدول (۴-۳۳)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار دانش‌آموزان با توجه به دوره‌های ضمن خدمت دبیران..... ۷۷
- جدول (۴-۳۴)، مقایسه‌ی بین روش‌های کلاس‌داری معلمین، با توجه به دوره‌های ضمن خدمت دبیران..... ۷۸
- جدول (۴-۳۵)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی معلمین با توجه به دوره‌های ضمن خدمت دبیران..... ۷۸
- جدول (۴-۳۶)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار شاگردان با توجه به کلاس‌های داوری..... ۷۹
- جدول (۴-۳۷)، مقایسه‌ی روش‌های کلاس‌داری معلمین، با توجه به کلاس‌های داوری آنها..... ۸۰
- جدول (۴-۳۸)، مقایسه‌ی مشکلات مدیریتی مربوط به سایر عوامل آموزشی معلمین، با توجه به کلاس‌های داوری آنها..... ۸۰
- جدول (۴-۳۹)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار شاگردان با توجه به کلاس‌های مربیگری دبیران..... ۸۱
- جدول (۴-۴۰)، مقایسه‌ی مشکلات مدیریتی معلمین، با توجه به کلاس‌های مربیگری دبیران..... ۸۱
- جدول (۴-۴۱)، مقایسه‌ی مشکلات مدیریتی مربوط به سایر عوامل آموزشی با توجه به کلاس‌های مربیگری..... ۸۲
- جدول (۴-۴۲)، مقایسه‌ی بین مشکلات مدیریتی مربوط به رفتار شاگردان در کلاس‌ها، با توجه به نواحی تدریس..... ۸۲
- جدول (۴-۴۳)، مقایسه‌ی روش‌های کلاس‌داری معلمین، با توجه به نواحی تدریس دبیران..... ۸۳
- جدول (۴-۴۴)، مقایسه‌ی مشکلات مدیریتی مربوط به سایر عوامل آموزشی معلمین، با توجه به نواحی تدریس دبیران..... ۸۴

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۴۴	نمودار (۱-۳)، وضعیت توزیع و برگشت پرسشنامه‌های تحقیق.....
۵۰	نمودار (۱-۴)، تعداد معلمان شرکت کننده در آزمون با توجه به جنس.....
۵۱	نمودار (۲-۴)، تعداد معلمان شرکت کننده در آزمون با توجه به میزان تحصیلات.....
۵۱	نمودار (۳-۴)، تعداد معلمان شرکت کننده در آزمون با توجه به رشته‌ی تحصیلی.....
۵۲	نمودار (۴-۴)، تعداد معلمان شرکت کننده در آزمون با توجه به سابقه‌ی کار.....
۵۲	نمودار (۵-۴)، تعداد معلمان شرکت کننده در آزمون با توجه به مقطع آموزشی.....
۵۳	نمودار (۶-۴)، تعداد معلمان شرکت کننده در آزمون با توجه به کلاس‌های داوری و مربیگری.....
۵۴	نمودار (۷-۴)، مقایسه وضعیت مشکلات اصلی مدیریت کلاس و روش‌های کلاس داری از دیدگاه معلمان.....

چکیده:

بررسی مشکلات مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی از دیدگاه معلمان

غلامرضا مالکی گندمانی

اداره‌ی خوب کلاس مهم‌ترین پیش‌نیاز آموزش اثربخش است. این موضوع در کلاس‌ها و برنامه‌های تربیت بدنی و ورزش از اهمیت بیشتری برخوردار است. زیرا این کلاس‌ها شرایط متفاوتی با سایر فعالیت‌های آموزشی مدرسه دارد. محیط و فضای آزاد و باز کلاس، میل به حرکت و فعالیت زیاد در شاگردان، وابستگی شدید برنامه به ابزارها و امکانات آموزشی خاص، شرایط ویژه‌ای را برای معلمان تربیت بدنی به وجود می‌آورد که به واسطه‌ی این شرایط، آنها باید به روش‌های کلاس‌داری و تدریس به خوبی مجهز شوند. چگونگی مدیریت کلاس در ساعت درس تربیت بدنی، یکی از دغدغه‌های فکری معلمان تربیت بدنی است. هدف از این تحقیق نیز بررسی سه جنبه از مشکلات مربوط به مدیریت کلاس است. این تحقیق با توجه به موضوع و اهداف آن از نوع توصیفی است. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه بود که از یک مقاله (Mc cormack, 1997) با اعتبار ۰/۷۰ و مشابه تحقیق حاضر استخراج و ترجمه گردید. ابتدا پرسشنامه جهت اظهار نظر تخصصی در اختیار ۸ نفر از اساتید گروه علوم تربیتی، مدیریت و تربیت بدنی قرار گرفت، پرسشنامه سه بعد مدیریت کلاس شامل مشکلات رفتاری شاگردان، روش‌های کلاس‌داری و تأثیر سایر عوامل آموزشی بر آن دو را اندازه‌گیری می‌کرد. پس از اصلاح و تنظیم در یک مطالعه‌ی راهنما، ۳۰ نفر از معلمان تربیت بدنی و دانشجوی معلمان سایر شهرستان‌ها به آن پاسخ دادند و اعتبار آن با استفاده از ضریب آلفا کرونباخ ۰/۸۷ برآورد گردید؛ این پرسشنامه در اختیار کل جامعه‌ی آماری، یعنی ۱۵۰ معلم تربیت بدنی مدارس راهنمایی و دبیرستان شهر رشت قرار گرفت. ۸۵/۳۳ درصد پرسشنامه‌ها، یعنی ۱۲۸ عدد بازگردانده شد. پس از جمع‌آوری اطلاعات، ابتدا از روش‌های آماری توصیفی و برای تجزیه و تحلیل استنباطی از برنامه کامپیوتری SPSS و آزمون خی دو در سطح $P \leq 0/05$ برای آزمون فرضیه‌های تحقیق استفاده شد. نتایج نشان داد که مشکلات مربوط به سایر عوامل آموزشی نیز، نخست، آموزش و مطالعه‌ی دبیران و سپس امکانات رفاهی و آموزشی مدرسه، بالاترین اولویت مربوط به سایر عوامل آموزشی نیز، نخست، آموزش و مطالعه‌ی دبیران و سپس امکانات رفاهی و آموزشی مدرسه، بالاترین اولویت را داشت. هم‌چنین از دیدگاه دبیران تربیت بدنی، پرخاشگری و بی‌نظمی دو مشکل رفتاری شایع در اداره‌ی کلاس تربیت بدنی است. از بین روش‌های مختلف کلاس‌داری، روش ارتباط مثبت عاطفی-اجتماعی و نظارت و کنترل بر کلاس، توسط معلمان بیشتر استفاده می‌شد. مقایسه‌ی سه بعد از مدیریت کلاس در بین ویژگی‌های مختلف معلمان، تفاوت معنی‌داری را نشان نداد؛ و فقط دبیران زن از روش نظارت و کنترل بیشتر استفاده می‌کردند و معلمان با سابقه نیز به مشکل آموزش و مطالعه‌ی دبیران بالاترین اولویت را داده بودند. شناخت کامل سایر جنبه‌های مدیریت کلاس به بررسی‌های بیشتری نیاز دارد.

کلید واژه: معلم تربیت بدنی - مدیریت کلاس - رفتار شاگردان - سایر عوامل آموزشی

ABSTRACT

The survey of classroom management problems in physical education classes from teachers' point of views
Gholamreza Maleki Gandomani

Proper classroom management is the most important pre-request of effective instruction. This concern is more significant in P.E and sport classes, because these classes are of different condition from other educational activities in the school. Because of the nature of outdoor and open environment of the classes; desire to move and excessive activities of the pupils; and over dependence of the special facilities and equipments, creates a special condition for P.E teachers. Therefore these teachers have to possess good management, and teaching strategies. Class management is one of the mental anxieties of P.E teachers. The purpose of this study is to investigate three aspects of class management. This was a descriptive study, based on its objectives. The instrument of the study was questionnaire in order to gather data. This questionnaire was modeled from an article by Mc. Cormack, 1997; with the reliability of 0/70. This questionnaire has been validated by 8 Ass. professors in the related fields. This questionnaire measured 3 dimensions of class management including, students' behavioral problems; class management strategies; and effects of other educational factors. A pilot study was formed; and was sent for 30 P.E teachers; and student teachers in the country. After receiving the responses, the reliability of the questionnaire by Cronbach Alpha coefficient, was estimated 0/87. Then this questionnaire sent to 150 P.E teacher in junior high and high schools in city of Rasht; and 85/33 of the questionnaires (128) were returned. After collecting the data; descriptive statistics was used in the beginning and for inference analysis and testing the hypothesis; SPSS and chi-square was used in the level of $P \leq 0/05$. The results of the study indicates that the problems of other educational factors are most prevalent problems related to students' behavior; and from these factors, teacher education, at first, and next the instructive; and comfort facilities of the school had the highest priorities. From the teachers' point of view; aggressiveness and lack of discipline are two most common behavioral problems in class management. From different methods of class management, method of positive emotional-social relationship; and controlling and monitoring the class, were two methods using the most by teachers. To compare 3 dimension of class management, no significant difference, existed within different characteristics of teachers; and female teachers only, used more monitoring and controlling. Experienced teachers also gave the highest priority to teacher education. For a complete recognition of other aspects of class management needs more investigation.

KEYWORDS: P.E teacher; Class management; Students' behavior; Other instructional factors.

فصل اول

طرح تحقيق

۱-۱- مقدمه

اداره‌ی خوب کلاس مهم‌ترین پیش‌نیاز آموزش اثربخش است. این موضوع در کلاس‌ها و برنامه‌های تربیت بدنی و ورزش از اهمیت بیشتری برخوردار است. زیرا این کلاس‌ها شرایط متفاوتی با سایر فعالیت‌های آموزشی مدرسه دارد. محیط و فضای آزاد و باز کلاس، میل به حرکت و فعالیت زیاد در شاگردان، وابستگی شدید برنامه به ابزارها و امکانات آموزشی خاص، شرایط ویژه‌ای را برای معلمین تربیت بدنی به وجود می‌آورد که این معلمین باید به روش‌های کلاس‌داری و تدریس به خوبی مجهز شوند [۱۵]. چگونگی مدیریت کلاس در ساعت درس تربیت بدنی، یکی از دغدغه‌های فکری معلمین تربیت بدنی است. معلم ورزش از یک سو باید نظارت خود را بر موضوعات خاصی گسترش دهد که باعث رشد فردی و اجتماعی شاگردان شود؛ و از سوی دیگر باید بتواند محیط ورزشی مدرسه را تحت نظارت و کنترل خود در آورد و از بروز هر گونه مشکل جدی جلوگیری کند و در عین حال فعالیت‌های عادی کلاس نیز ادامه یابد.

نوع هدایت کلاس توسط معلم تربیت بدنی از عوامل بسیار مؤثر بر میزان یادگیری و بازدهی مطلوب دانش‌آموزان است؛ اما به نظر می‌رسد که چگونگی اداره کلاس تربیت بدنی در مدرسه، نسبت به سایر جنبه‌های کلاس کمتر مورد توجه قرار گرفته است [۱۶]. معلم تربیت‌بدنی مسئول مستقیم اداره‌ی کلاس و آموزش است. شاگردان در این کلاس می‌خواهند بازی و حرکت کنند و آزادانه در هر زمان هدایت رفتار خود را برعهده بگیرند؛ شاید آنها برخلاف سایر کلاس‌های آموزشی، کمتر از خود اطاعت و پیروی نشان می‌دهند یا می‌کوشند نوع مشارکت فردی را خودشان تعیین کنند. در کلاس تربیت بدنی معلم با شاگردانی روبه‌رو است که از نیمکت جدا شده‌اند و خود را در یک فضای بسته‌ی کاغذ و مدادی، کتاب و سکوت نمی‌بینند. اکنون فرصتی دارند که می‌توانند به رفع خستگی و فشار بپردازند و هر لحظه که خواستند بنشینند، بدون و از بازی دست بکشند. در چنین موقعیتی نمی‌توان از روش‌های متداول کلاس‌داری و تدریس در سایر دروس استفاده کرد. حفظ آزادی، مشارکت فعال، لذت و شادی شاگردان در کنار حفظ نظم و سازمان کلاس وظیفه‌ای بس دشوار است. ماهیت کلاس‌های نظری با نظم بیشتری همراه است و شاید چون شاگردان فعالیت‌های تربیت بدنی را با آینده تحصیلی و شغلی خود

بی ارتباط تلقی می‌کنند، تمایلی به نظم‌پذیری ندارند [۱۵ و ۱۶].

برنامه‌ریزی دقیق و انجام امور کلاس به طور طبیعی و مرتب از اتلاف وقت و انرژی معلم جلوگیری می‌کند. معلمان موفق کسانی هستند که برای رسیدن به نتایج مطلوب، بر طبق معیارهای معرفی شده از سوی متخصصین تربیت بدنی و مسئولین آموزشی از هر لحظه ساعت تربیت بدنی و ورزش به بهترین وجه استفاده می‌نمایند [۳۵]. درس تربیت بدنی در هر مرحله از آموزش باید در خدمت رفع نیازهای دانش‌آموزان قرار بگیرد؛ ولی به نظر می‌رسد که بسیاری از کلاس‌های تربیت بدنی به شکل ضعیفی سازماندهی می‌شود و این امر موجب کاهش اثرات تربیتی و آموزشی آن می‌شود. روش مدیریت کلاس نباید با روش‌های موجود آموزشی و تدریس اشتباه گرفته شود، روش مدیریت یا سازماندهی کلاس اقداماتی است که احتمالاً در سایه‌ی آن آموزش به بهترین نحو انجام می‌گیرد، پس مدیریت یا اداره کلاس شامل کلیه امور معمول و ضروری در برنامه آموزشی روزانه است [۵].

مدیریت کلاس تربیت بدنی با بررسی نگرش و رفتارهای دانش‌آموز یا اعمال معلم که ممکن است بر موفقیت کلاس تاثیر داشته باشد و نیز سایر عوامل اثرگذار بیرونی که کلاس‌داری و شیوه برخورد معلم با درس تربیت بدنی را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد، اندازه‌گیری می‌شود. در این تحقیق نیز مشکلات مدیریت کلاس با اندازه‌گیری رفتار شاگردان از دیدگاه معلمین بررسی شده است. بدین وسیله می‌توان راهکارها و روش‌ها برای اداره کلاس و نیز بیشترین عوامل مشکل‌آفرین و بازدارنده در کلاس‌داری را مشخص کرد و همچنین با استفاده از این اطلاعات می‌توان در آموزش هر چه بهتر معلمان قدم برداشت تا ترقی، پیشرفت و کسب اعتبار تربیت بدنی، ورزش و معلم تربیت بدنی بیشتر گردد.

۱-۲- بیان مساله

مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی و ورزش با سایر کلاس‌ها در مدارس بسیار متفاوت است. زیرا مدیریت و سازماندهی این کلاس‌ها به فضا و امکانات ورزشی زیادی وابسته است، به ویژه شرایط و امکانات موجود مدارس کشور، مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی را دشوارتر ساخته است. بررسی جنبه‌های مختلف مدیریت کلاس‌های تربیت بدنی در کشور برای شناخت و حل مشکلات و مسائل معلمین تربیت بدنی ضروری است. چون همه جنبه‌های مربوط به مدیریت کلاس در یک تحقیق دشوار است؛ این تحقیق در صدد است سه مشکل مدیریت کلاس تربیت بدنی را بررسی کند:

۱- رفتار شاگردان که شامل بددهنی، سوءاستفاده غیر کلامی و بدنی، عدم رعایت نوبت، نافرمانی و عدم اطاعت، وقت‌شناسی، تنبلی و کم‌تحرکی، بی‌علاقه بودن به کلاس و غیره است؛

۲- روش کلاس‌داری و مواردی که معلم در کلاس‌داری اعمال می‌کند (نظارت و کنترل دانش‌آموز، جذب شاگرد، اخراج‌های موقت و طولانی مدت، نادیده گرفتن بعضی مسائل، تقویت و تشویق، ایجاد درک متقابل و غیره) و

۳- سایر عوامل آموزشی که شامل عقاید و ارزش‌های شخصی معلم در رابطه با درس تربیت بدنی، تجارب شخصی معلم، زمینه‌های خانوادگی، آموزش ضمن خدمت و قبل از ورود به کار، کلاس‌های داوری و مربی‌گری، نگرش مدیر، معاون و دیگر همکاران است.

محقق در صدد است تا نشان دهد که کدام یک از این عوامل رفتاری در مدیریت کلاس تربیت بدنی از دیدگاه معلمان شهر رشت شیوع بیشتری دارد؟ و معلمان از کدام روش‌های اداره‌ی کلاس بیشتر استفاده می‌کنند؟

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق

هم در عرصه ملی و هم در عرصه بین‌المللی، کیفیت آموزش یک موضوع مهم است و نظام تعلیم و تربیت هر جامعه نیز در صدد است تا این نیاز را با شیوه‌های آموزشی و نظارت‌های هدف‌دار به سمت بهبود کیفیت آموزش و تربیت صحیح دبیران دنبال کند. مطالعات زیادی در مورد تدریس مؤثر نیز بر جنبه‌های رفتاری تدریس متمرکز شده است که مدیریت کلاس را به عنوان یکی از مهم‌ترین عناصر تدریس خوب، روشن و برجسته می‌سازد [۴۲]. در این تحقیق سعی شده است با بررسی و تجزیه و تحلیل ۱- مشکلات موجود در کلاس ورزش و درجه شیوع آنها، ۲- روش‌های رایج مدیریت کلاس و ۳- سایر عوامل اثرگذار بر نحوه اداره‌ی کلاس شناسایی گردد. آگاهی از این مشکلات و روش‌ها برای کلیه ی معلمان و به ویژه دانشجویانی که در آینده وارد بازار کار و تربیت ورزشی نوجوانان و جوانان خواهند شد؛ از اهمیت ویژه ای برخوردار است.